

Aqüeducte i rec del Molí del Coix

Santa Maria d'Oló

Ubicació

Comarca:	Moianès
Lloc/Adreça:	Prop del Molí del Coix, al sector central del terme municipal
Emplaçament	Des de la fàbrica Sauleda, camí que voreja la riera d'Oló, 700 m. Poc abans Molí del coix 40 m nord
Alçada:	465

Coordenades:

Latitud:	41.86862
Longitud:	2.03295
UTM Est (X):	419746
UTM Nord (Y):	4635641

Classificació

Número de fitxa	08258-184
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Obra civil
Segle	XVIII
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Aqüeducte en bon estat, rec en bona part perdut
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08258A009001380000AO
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dt., 03/03/2020 - 01:00

Descripció

Rec del Molí del Coix que en el seu tram final passa per un aqüeducte de dimensions considerables, poc abans d'arribar al molí. Tota la infraestructura es troba als peus del turó on s'assenta el nucli antic d'Oló, vora la riera d'Oló. El punt de captació on hi havia la resclosa es situa a l'anomenada Gola de la Galeta, uns 600 metres riera amunt (coordenades UTM ETRS80: 420021;4635880). En aquest indret la riera d'Oló feia una gola amb un giravolt on es produïen remolins, d'aquí el nom de Gola de la Galeta. Actualment el curs de la riera ha variat lleugerament, l'aigua passa a una cota més baixa i la resclosa ja fa anys que ha desaparegut, però es conserva l'inici del rec, actualment encimentat.

El traçat del rec seguia la riba nord de la riera. Passava per un primer tram descobert, després per una canonada que estava suspesa a mitja alçada de la paret d'una roca (encara se'n poden veure vestigis), continuava per un altre tram al descobert, després per una mina artificial i, finalment, l'últim tram d'uns 150 m discorria per una mina natural entremig de la roca. La sortida d'aquesta mina, en forma d'una gran esquerda, encara es pot veure a pocs metres de l'aqüeducte. Fa uns anys era més fonda i encara es podia transitar força endins. L'aigua que baixava de la mina era canalitzada cap a l'aqüeducte.

L'aqüeducte té uns 16 m de llargària i uns 2,60 d'ample. És una obra sòlida feta de maçoneria. Consta d'un arc principal, escarser, sota el qual hi passa el torrent Gros, que desemboca a la riera d'Oló. En el seu inici a llevant l'aqüeducte fa un gir i se sustenta sobre dos petits arcs secundaris. L'aigua passava canalitzada per una caixa interior coberta, i desembocava uns metres enllà en les dues basses que tenia el molí del Coix, situades uns 25 m al nord-est del molí.

Observacions:

Informació facilitada per Josep Canamasas Güell

Fotografia 1 feta per Josep Canamasas, quan es va netejar l'entorn de l'aqüeducte

Història

No coneixem notícies antigues sobre el molí del Coix, i fins i tot ignorem quina denominació tenia antigament, ja que el sobrenom de Coix es refereix a l'últim moliner que el va fer anar i que era coix. Per la seva tipologia constructiva podria ser una obra del segle XVIII.

Pel que fa a l'aqüeducte, es tracta d'una obra de bona qualitat tècnica però de datació incerta. Un aspecte a tenir en compte és que el molí d'Altimires, que es pot datar als segles XIII-XIV, tenia el seu punt de captació d'aigües probablement a la zona on ara hi ha el molí del Coix. Això es pot deduir per les cotes d'altitud. No es pot descartar que l'aqüeducte i les infraestructures hidràuliques ara associades al molí del Coix fossin originàriament del molí d'Altimires, que era segurament una fundació del senyor del terme. Tanmateix, amb la dades que ara tenim a la mà ens hem d'inclinar per datar l'aqüeducte, igual que el molí del Coix, a l'entorn del segle XVIII.

El molí del Coix va funcionar fins els temps de la Guerra Civil, i fou un dels darrers en actiu. Posteriorment el rec encara s'utilitzava per regar alguns horts de la zona.

Bibliografia

FERRER, Llorenç i altres (1991). "Època moderna i contemporània", Oló, un poble, una història.

Associació Castell d'Oló, Santa Maria d'Oló, p. 105, 110.

GIRABAL GUITART, Josep (2016). Paisatges geològics de la Catalunya Central. Itineraris i visites pel Geoparc. Farell, Sant Vicenç de Castellet.

GIRABAL GUITART, Josep (2016). Recorregut de recerca geològica per la comarca del Moianès (pel Geoparc de la Catalunya central). Itinerari per les rodalies de Santa Maria d'Oló (treball inèdit consultable a

internet), p. 86.

